

Додаток 1.
ІСТОРІЯ ПОЖЕЖНОЇ ОХОРОНИ

Найменування навчальної дисципліни:	Історія пожежної охорони
Рекомендовано для спеціальностей:	261 Пожежна безпека, 275 Транспортні технології, 073 Менеджмент, 263 Цивільна безпека (Цивільний захист), 263 Цивільна безпека (Охорона праці), 101 Екологія, 053 Психологія, 035 Філологія, 231 Соціальна робота, 015 Професійна освіта
Кафедра:	Соціальної роботи, управління та суспільних наук
Лектор:	Михайло НАГІРНЯК, к.і.н., доцент
Обсяг дисципліни:	3 кредити / 90 академічних годин, з яких: лекцій – 16 годин, практичних – 16 годин, самостійної роботи – 58 годин
Обмеження по семестру вивчення (за потреби)	немає
Результати навчання:	Знання закономірностей виникнення і розвитку пожежної охорони на території України, витоків та форм боротьби з вогнем, найсуттєвіших досягнень у боротьбі з вогненною стихією; Розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців; виховання патріотичних і морально-етичних переконань фахівця, причетності до тисячолітньої історії пожежної служби; Формування всебічно розвиненої та соціально активної особи; Вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії пожежної охорони у повсякденній діяльності.
Короткий зміст навчальної програми:	Тема 1. Людство в боротьбі з вогнем. Тема 2. Пожежна справа стародавнього світу. Тема 3 Розвиток пожежної справи в Україні в добу середньовіччя. Тема 4. На шляху до професійної пожежної охорони (XVIII – перша половина XIX ст.). Тема 5. Розвиток пожежної охорони в другій половині XIX - на початку XX ст. Тема 6. Зародження та розвиток пожежної охорони в Галичині. Добровільні пожежно-гімнастичні формування. Тема 7. Пожежна охорона України в радянські часи. Тема 8. Вогнеборці незалежної України.
Необхідні базові знання з дисциплін (за потреби):	немає
Методи і критерії оцінювання:	Лекції, семінарські заняття із поточним контролем, виконання індивідуальних завдань, тематичні контрольні роботи у ВУ, консультації, тести. Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку
Рекомендована література:	Основна: 1. Вогнеборці. Історія пожежництва на теренах сучасної України: [Науково-популярне видання]. Київ : ТОВ «Київська книжково-журнальна фабрика». 2018. 444 с. 2. Томіленко А.Г. Історія пожежно-рятувальної служби України (від зародження до 1917 р.): навчальний посібник / А. Г. Томіленко. – Черкаси: АПБ імені Героїв Чорнобиля, 2014. – 220 с.

3. Попович Степан. Пожежництво в історії Галицького краю. (1772-1939). Львівщина. Львів, 2006. –384 с.

Додаткова:

1. Баличева Лариса Вікторівна. Створення, організація та діяльність системи пожежної безпеки в Україні (XIX - початок XX ст.): дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Харківський національний ун-т ім. В.Н.Каразіна. - Х., 2005.
2. Бондар М.П. Божественни дарунок Прометея // Галицькі вогнеборці. 2000. Березень-квітень. № 2 (5).
3. Двадцять п'ять років на варті. Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля. Короткий історичний нарис. Черкаси. 1998.
4. Державна політика в галузі пожежної безпеки в Україні у XVIII-на початку XX ст. [Текст] / А. Г. Томіленко, Л. М. Горенко // Гілея: науковий вісник: Збірник наукових праць. - 2011. - Випуск 46 (№ 4). - С. 41-46.
5. Історія пожежництва Волині. Бюлетень з історії пожежно-рятувальної служби Волинської області. Ф. Мандзюк, В. Нестеров, Д. Ляпун, В. Лукаше-вич. - Луцьк, 2015.
6. Кроки крізь полум'я. /Упоряд. А.Й. Семенюк. - Львів: Каменяр, 1988. - 78 с., 10 арк. іл.
7. Медуница М.М. Вогнеборець., Камінчук А.С. Генералами не народжуються, Пашковський Є.В. Без промаху. К.: «Генеза», 2000.
8. Перетнемо дорогу вогню. Київ: Молодь. 1964.
9. Пожежна служба Закарпаття: минуле і сучасне/ Заг. редакція В.І.Нитки. - В-во «Карпатська Вежа», 2009. - 248 с.
10. Практическое наставление Брантмейстерамъ. Сочинено при Санктпетер-бургской Полиції 1818 года. Санктпетербург. В Типографии В.Плавильщикова. 1818.
11. Томіленко А. Г. Державна політика в галузі пожежної безпеки в Україні у XVIII-на початку XX ст. / А. Г. Томіленко, Л. М. Горенко. - С.41-46. - Библиогр. в конце ст.
12. Томіленко А. Г. Діяльність добровільних пожежних товариств на Правобережній Україні (друга половина XIX - початок XX ст.) / А.Г. Томіленко. - С .39-42.
13. Томіленко А. Г. Історія пожежно-рятувальної служби України (від зародження до 1917 р.): навчальний посібник / А. Г. Томіленко. – Черкаси: АПБ імені Героїв Чорнобиля, 2014. – 220 с.
14. Томіленко А. Г. Пожежна справа в селах Правобережної України на межі століть (кінець XIX - початок XX ст.) / А. Г. Томіленко. - С .68-73. - Библиогр. у кінці ст
15. У двобої з вогнем. Пожежна охорона столиці. / Упоряд.: О.А. Музиченко, Н.О. Бистра, І.В. Мамалига, М.В. Кисіль. К.: Альтерпрес, 2008. 240 с., іл.
16. Цубенко В. Л. Історія розвитку пожежної охорони Українського (Харківського) та Києво-Подільського військових поселень кавалерії (1817-1857 рр.) / В. Л. Цубенко // Інтелігенція і влада. - 2008. - Вип. 14. - С. 69-82.